

**Bruxelles, 19 iunie 2026
(OR. en)**

10400/26

**SOC 390
EMPL 209
EDUC 260
ECOFIN 802
COMPET 806
ENV 789
ENER 421
JAI 859
GENDER 113
JEUN 156
SAN 502**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2026 și a punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025: avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială – <i>Aprobare</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială privind evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2026 și a punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025, care urmează să fie aprobat de Consiliu (EPSCO) în cadrul reuniunii sale din 29 iunie 2026.

Addendumuri la prezenta notă:

- Evaluările convergenței sociale efectuate de EMCO-CPS în 2026 – Concluzii specifice fiecărei țări (ADD 1)
- Evaluările supravegherii multilaterale efectuate de EMCO în 2026 – Concluzii specifice fiecărei țări (ADD 2)
- Evaluările multilaterale ale punerii în aplicare efectuate de CPS în 2026 – Concluzii specifice fiecărei țări (ADD 3)

Avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială privind ciclul semestrului european din 2026

Preambul

Comitetul pentru ocuparea forței de muncă (EMCO) și Comitetul pentru protecție socială (CPS) sunt responsabile de punerea în aplicare a semestrului european în domeniul ocupării forței de muncă, al competențelor și al politicilor sociale¹. În consecință, pe parcursul ciclului semestrului european din 2026, comitetele:

- În perspectiva reuniunii EPSCO din 9 martie, au pregătit *Recomandarea anuală privind politica economică a zonei euro (RZE)* și *Raportul anual comun privind ocuparea forței de muncă (RCOFM)*, împreună cu concluziile aferente ale Consiliului. EMCO a pregătit de asemenea, pentru prima dată, *Recomandarea referitoare la capitalul uman în UE*².
- Înaintea reuniunii EPSCO din 29 iunie, au pregătit noile *recomandări specifice fiecărei țări*³ și și-au exprimat opiniile cu privire la *nota orizontală însoțitoare* pentru Consiliul European⁴.

¹ În temeiul dispozițiilor articolelor 148, 150 și 160 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), al Deciziilor [2015/772](#) și [2015/773](#) ale Consiliului de instituire a comitetelor și al [Regulamentului 2024/1263](#) privind coordonarea eficientă a politicilor economice.

² Toate documentele au fost adoptate de Comisie ca parte a [pachetului de toamnă](#) la 25 noiembrie 2025. În urma negocierilor din cadrul comitetelor, acestea au fost aprobate sau adoptate de Consiliu la 9 martie. Textul final al [RZE](#), al [Recomandării referitoare la capitalul uman](#), al [RCOFM](#) și, respectiv, al [concluziilor Consiliului](#) sunt disponibile online.

³ Adoptate de Comisie la 3 iunie ca parte a [pachetului de primăvară](#); ca urmare a negocierilor din cadrul comitetelor, se preconizează că vor fi aprobate cu ocazia reuniunii EPSCO din 29 iunie și că vor fi adoptate de Consiliu la 10 iulie.

⁴ Nota orizontală privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2026, elaborată sub autoritatea președinției cipriote, este menită să contribuie la discuțiile politice din cadrul Consiliului European din 18-19 iunie.

- Au contribuit la pregătirea recomandărilor Consiliului de aprobare a *planurilor bugetar-structurale pe termen mediu*⁵.

EMCO și CPS au examinat, de asemenea, progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice fiecărei țări pentru 2025 și au monitorizat situația convergenței sociale în UE pe baza constatărilor *cadrlui de convergență socială*⁶. În ceea ce privește acest cadru, analiza din prima etapă a fost integrată în Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, în timp ce analiza din a doua etapă a fost publicată de Comisie și discutată ulterior de comitete⁷.

Din perspectiva acestor activități, **secțiunea 1** din prezentul aviz conține opiniile comitetelor cu privire la aspectele legate de guvernarea ale semestrului european. **Secțiunea 2** conține reflecții cu privire la recomandările specifice fiecărei țări pentru 2026, astfel cum au fost propuse de Comisie și prezentate EMCO și CPS la 4 iunie. **Secțiunea 3** prezintă rezultatul examinării progreselor înregistrate de statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice fiecărei țări pentru 2025 și a constatărilor cadrului de convergență socială, sub forma unor mesaje tematice. Concluziile specifice fiecărei țări corespunzătoare sunt incluse în **anexe**.

⁵ Aceste recomandări ale Consiliului sunt adoptate în cadrul reuniunilor Consiliului ECOFIN.

⁶ Concepția și caracteristicile cadrului de convergență socială au fost discutate într-un grup de lucru EMCO-CPS dedicat acestui scop, activ în perioada 2022-2023, și descrise în [Mesajele principale privind introducerea în semestrul european a unui cadru de convergență socială](#) și într-un [raport](#) conex. Ambele documente au fost prezentate miniștrilor EPSCO în iunie 2023.

⁷ La 21 aprilie, Comisia a publicat analiza din a doua etapă prin intermediul unui [document de lucru al serviciilor Comisiei](#). Analiza a fost discutată de EMCO și CPS prin intermediul unor evaluări specifice, al căror rezultat este rezumat în secțiunea 3.1.

Secțiunea 1

Aspectele legate de guvernare ale semestrului european

Ciclul semestrului european din 2026 a marcat al doilea an de punere în aplicare a noului cadru de guvernare economică al UE, în care Pilonul european al drepturilor sociale este profund integrat. În acest context, comitetele au salutat aprofundarea integrării politicilor economice, sociale, de ocupare a forței de muncă și în materie de competențe în întregul proces al semestrului european, în special în recomandările specifice fiecărei țări pentru 2026. Această evoluție se întemeiază pe importanța dimensiunii sociale și a celei privind ocuparea forței de muncă din cadrul planurilor bugetar-structurale pe termen mediu⁸ – la care EMCO și CPS au continuat să contribuie, după caz, în pregătirea recomandărilor Consiliului de aprobare a conținutului acestora. Comitetele consideră că această integrare mai puternică a politicilor este în concordanță cu activitatea lor de lungă durată privind reformele și investițiile în politicile privind piața forței de muncă, competențele și domeniul social ca factori determinanți ai creșterii economice incluzive, ai productivității și ai competitivității⁹.

⁸ [Scrisoare din partea președintelui EMCO și a președintelui CPS privind planurile bugetar-structurale pe termen mediu](#), prezentată miniștrilor EPSCO în februarie 2025.

⁹ Conducând la [Avizul privind valoarea adăugată a investițiilor sociale și rolul filierei Consiliului EPSCO în guvernarea semestrului european](#) (aprobat de Consiliu în noiembrie 2023), la [Concluziile Consiliului privind rolul politicilor în domeniul pieței forței de muncă, în materie de competențe și sociale în vederea unor economii reziliente](#) (aprobat de Consiliu în iunie 2024) și la [Principiile directe voluntare pentru statele membre ale UE în vederea evaluării efectelor economice ale reformelor și ale investițiilor în domeniile pieței forței de muncă, al competențelor și al politicilor sociale](#) (aprobat de Consiliu în iunie 2024).

Ciclul al semestrului european din 2026 a introdus prima recomandare formulată vreodată referitor la capitalul uman, o analiză cuprinzătoare a provocărilor legate de calitatea locurilor de muncă și un accent reînnoit pe reducerea riscurilor de sărăcie, a inegalităților și a excluziunii sociale, în concordanță cu noua Strategie a UE pentru combaterea sărăciei¹⁰.

Recomandarea referitoare la capitalul uman stabilește un cadru de politică reînnoit pentru consolidarea dezvoltării capitalului uman în Uniune. Aceasta pune un accent puternic pe următoarele acțiuni, evidențiind caracterul urgent al tratării acestora: pe abordarea deficitelor din sectoarele strategice, pe accelerarea recunoașterii calificărilor, pe consolidarea competențelor fundamentale, pe extinderea educației și a formării profesionale (EFP) și a educației STIM și pe utilizarea pe scară mai largă a informațiilor privind competențele pentru a sprijini tranzițiile de pe piața forței de muncă și competitivitatea. În același timp, pe baza avizului EMCO adoptat în 2025 și a actualizării aferente vizând un cadru de monitorizare¹¹, calitatea locurilor de muncă a fost integrată în mod sistematic în procesul semestrului european – o analiză specifică fiind inclusă în RCOFM și în rapoartele de țară pentru 2026 –, ceea ce a condus la recomandări specifice fiecărei țări care oferă în mod explicit, acolo unde este relevant, orientări de politică pentru toate principalele sale dimensiuni. Pachetul de primăvară reflectă de asemenea prioritățile noii Strategii a UE pentru combaterea sărăciei, și anume în ceea ce privește pârghiile de politică pentru reducerea riscurilor de sărăcie și de excluziune socială.

¹⁰ [Strategia UE pentru combaterea sărăciei – Ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și incluziune](#), publicată de Comisie la 6 mai 2026.

¹¹ [Avizul EMCO privind dimensiunile calității locurilor de muncă](#), prezentat miniștrilor EPSCO în iunie 2025. Un cadru de monitorizare actualizat va fi inclus în Raportul de monitorizare a rezultatelor privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, care urmează să fie transmis Consiliului înainte de reuniunea EPSCO din octombrie.

În ceea ce privește dimensiunea socială și de ocupare a forței de muncă a semestrului, pe parcursul ciclului din 2026, comitetele au trecut în revistă progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor UE și a celor naționale pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei și a excluziunii sociale¹². În linii mari, Uniunea este bine poziționată pentru a-și atinge obiectivul privind ocuparea forței de muncă pentru 2030, deoarece mai multe state membre și-au îndeplinit deja sau chiar și-au depășit obiectivele naționale. În același timp, faptul că nu s-au înregistrat progrese suficiente în direcția atingerii obiectivului în materie de competențe pentru 2030 prezintă riscuri semnificative pentru viitor, având în vedere deficitul persistent de forță de muncă și creșterea modestă a productivității. Comitetele își exprimă de asemenea îngrijorarea cu privire la faptul că progresele înregistrate în ceea ce privește reducerea sărăciei și a excluziunii sociale rămân insuficiente și inegale de la un stat membru la altul, Uniunea nefiind, în prezent, suficient de avansată în direcția îndeplinirii obiectivului de reducere a sărăciei pentru 2030 și existând disparități persistente care afectează persoanele aflate în situații vulnerabile. Comitetele așteaptă cu interes să discute, în a doua jumătate a anului 2026, viitorul plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale pentru a susține progresele realizate în vederea atingerii obiectivelor principale ale Uniunii pentru 2030¹³.

Pentru a sprijini identificarea riscurilor și a provocărilor la adresa convergenței sociale ascendente, comitetele au contribuit la punerea în aplicare a cadrului de convergență socială pe baza analizelor efectuate de Comisie. În urma unor opinii exprimate în ciclurile semestrelor anterioare¹⁴, unele state membre au remarcat că există posibilitatea unor îmbunătățiri suplimentare ale calendarului analizei din a doua etapă, care ar putea beneficia de pe urma acordării unui termen mai lung pentru dialogurile tehnice dintre Comisie și statele membre în cauză, precum și de pe urma consolidării interconectării legăturilor cauzale dintre domeniile de politică și de pe urma recunoașterii mai explicite a evoluțiilor recente. Discuțiile au indicat că trebuie să se ajungă la un compromis între a se acorda un timp mai îndelungat dialogurilor tehnice aprofundate în vederea garantării calității acestora și a se asigura disponibilitatea în timp util a contribuțiilor pentru evaluările supravegherii multilaterale ale comitetelor. EMCO și CPS salută integrarea constatărilor cadrului în propunerile de recomandări specifice fiecărei țări și în rapoartele de țară pentru 2026, sprijinind astfel identificarea unor acțiuni de politică de promovare a convergenței sociale ascendente.

¹² În iunie 2022, comitetele au prezentat Consiliului un [Aviz cu privire la procesul de fixare a obiectivelor naționale pentru 2030](#).

¹³ Comitetele au prezentat contribuții pentru următorul plan de acțiune prin intermediul [Avizului privind viitoarele priorități de politică ale Uniunii privind Pilonul european al drepturilor sociale](#), aprobat de Consiliu în martie 2024 și în cadrul unui schimb de opinii desfășurat în mai 2025.

¹⁴ [Evaluarea cadrului de convergență socială astfel cum a fost pus în aplicare sub formă de proiect-pilot în ciclul semestrului european 2024](#), care a fost discutată de Consiliu cu ocazia reuniunii EPSCO din 2 decembrie 2024.

În conformitate cu practica-standard, EMCO și CPS au purtat de asemenea discuții cuprinzătoare cu partenerii sociali din UE și cu reprezentanții organizațiilor societății civile cu privire la prioritățile de politică stabilite în pachetele de toamnă și primăvară. Aceste schimburi au condus la un dialog constructiv și substanțial, care a fost luat în considerare în mod corespunzător la pregătirea prezentului aviz. Comitetele reafirmă că implicarea partenerilor sociali, a reprezentanților societății civile și a altor părți interesante relevante în toate etapele ciclului semestrului european și ale ciclurilor de elaborare a politicilor de la nivel național este un factor esențial pentru succesul coordonării și al punerii în aplicare a politicilor economice, de ocupare a forței de muncă și sociale. În acest context, în a doua jumătate a anului 2026, EMCO va efectua o evaluare specifică a dialogului social pentru a analiza progresele înregistrate în toate statele membre și pentru a raporta Consiliului cu privire la stadiul dialogului social în întreaga Uniune¹⁵.

În cele din urmă, comitetele subliniază că publicarea pachetului de primăvară în iunie a condus, pentru al treilea an consecutiv, la instituirea unor mecanisme ad-hoc la nivelul comitetelor pentru a asigura implicarea filierei EPSCO, în temeiul tratatului, în pregătirea și aprobarea noilor recomandări specifice fiecărei țări. Acest lucru a avut din nou ca rezultat limitarea timpului rezervat pentru schimburile cu partenerii sociali și cu organizațiile societății civile în cadrul comitetelor, precum și pentru o analizare și o pregătire semnificative ale noilor recomandări specifice fiecărei țări de către statele membre, iar reuniunea comună anuală dintre EMCO, CPS și Comitetul pentru politică economică (CPE) s-a transformat într-o sesiune în format hibrid. Intervalul scurt de timp dedicat examinării aspectelor legate de ocuparea forței de muncă și de competențe, precum și a aspectelor sociale ale recomandărilor specifice fiecărei țări riscă să submineze credibilitatea procesului semestrului și să afecteze în mod negativ asumarea responsabilității și punerea rapidă în aplicare a recomandărilor. Această situație este cauzată de timpul limitat disponibil pentru discuțiile multilaterale semnificative, precum și pentru consultările naționale care implică toate părțile interesate relevante, inclusiv partenerii sociali și organizațiile societății civile. EMCO și CPS continuă să pledeze pentru stabilirea unui calendar adecvat și previzibil pentru publicarea pachetului de primăvară și sunt pregătite să sprijine Comisia și viitoarele președinții ale Consiliului în această privință.

¹⁵ În 2025, EMCO a convenit să restructureze și să extindă domeniul de aplicare al evaluării sale privind dialogul social în vederea monitorizării punerii în aplicare a [Recomandării Consiliului din 2023 privind consolidarea dialogului social în UE](#) în toate statele membre, partenerii sociali naționali fiind invitați să contribuie în calitate de participanți la discuție.

Secțiunea 2

Evaluarea recomandărilor Comisiei privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2026

Orientările de politică din pachetul de primăvară pentru 2026 reflectă un context socioeconomic marcat de o incertitudine geopolitică sporită, de accelerarea schimbărilor tehnologice și de provocări structurale persistente care afectează competitivitatea, productivitatea și coeziunea socială a Uniunii. Comitetele constată că ciclul din 2026 consolidează și mai mult o evoluție structurală a semestrului european, prin care competitivitatea, reziliența și echitatea socială sunt tot mai mult abordate într-un mod integrat, capitalul uman și coeziunea socială fiind recunoscute drept condiții prealabile pentru creșterea productivității și stabilitatea economică. În acest context, ciclul semestrului european din acest an a continuat să sublinieze necesitatea de a se consolida competitivitatea și reziliența Uniunii pe termen lung, în cadrul economiei sociale de piață a Europei.

Comitetele salută faptul că recomandările specifice fiecărei țări pentru 2026 recunosc din ce în ce mai mult reformele și investițiile în capitalul uman, în locuri de muncă de calitate și în incluziunea socială ca factori-cheie ai unei creșteri economice durabile și ai convergenței sociale ascendente. În sfera de competență a filierei EPSCO, acest lucru s-a tradus printr-un număr mare de propuneri de recomandări specifice fiecărei țări menite să abordeze deficitele și neconcordanțele în materie de forță de muncă și de competențe, să sporească participarea pe piața forței de muncă, să promoveze calitatea locurilor de muncă, să consolideze sistemele de educație și formare, să îmbunătățească protecția socială și incluziunea socială, să reducă sărăcia și să abordeze provocările legate de accesibilitatea prețului locuințelor. În general, propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2026 reflectă în mod adecvat interdependența dintre performanța economică, progresul social și obiectivele strategice ale Uniunii, oferind orientări importante la nivelul UE, inclusiv în perspectiva cadrului financiar multianual 2028-2034.

Propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2026 pun un accent deosebit pe performanța pieței forței de muncă și pe calitatea locurilor de muncă, considerate drept componente esențiale ale unei economii competitive și reziliente. Statele membre sunt încurajate să consolideze politicile active în domeniul pieței forței de muncă, să sprijine tranzițiile de pe piața forței de muncă și să sporească participarea grupurilor subreprezentate pe această piață. Acest lucru este în concordanță cu faptul că performanța pieței forței de muncă depinde nu numai de cantitatea locurilor de muncă, ci și de calitatea acestora, ceea ce influențează participarea, productivitatea și dinamica ofertei de forță de muncă. În acest sens, propunerile recunosc în mod adecvat importanța extinderii oportunităților de perfecționare și recalificare, a abordării segmentării pieței forței de muncă, a îmbunătățirii condițiilor de muncă și a consolidării implicării partenerilor sociali în conformitate cu legislațiile și practicile naționale.

Noile recomandări continuă să pună un accent puternic pe educație, competențe și dezvoltarea capitalului uman ca atuuri strategice pentru prosperitatea și competitivitatea viitoare ale Europei. Comitetele constată că politicile în materie de competențe sunt din ce în ce mai mult concepute nu doar ca instrumente ale politicii de ocupare a forței de muncă, ci și ca factori determinanți strategici ai competitivității, ai transformării industriale și ai suveranității tehnologice ale Uniunii. Având în vedere deficitul persistent de forță de muncă și de competențe, evoluțiile demografice și cererea tot mai mare de competențe avansate, digitale și STIM, statele membre sunt încurajate să consolideze sistemele de educație și formare, să extindă oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții și să îmbunătățească participarea la învățarea în rândul adulților. Mai multe propuneri de recomandări specifice fiecărei țări se axează pe îmbunătățirea competențelor de bază, pe sporirea incluziunii și a calității în furnizarea de educație și formare și pe o mai bună aliniere a sistemelor de învățare la nevoile pieței forței de muncă. Comitetele salută recunoașterea faptului că politicile în materie de competențe sunt esențiale nu numai pentru a sprijini ocuparea forței de muncă și incluziunea socială, ci și pentru permite realizarea tranziției verzi și a celei digitale ale Uniunii și pentru a consolida autonomia strategică a acesteia în sectoare-cheie.

În domeniul incluziunii sociale și în cel al protecției sociale, propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2026 continuă să abordeze provocările legate de sărăcie, inegalități, excluziunea socială și adecvarea și sustenabilitatea sistemelor de protecție socială, inclusiv accesul la îngrijiri de sănătate și la o îngrijire pe termen lung de calitate. Comitetele salută convergența continuă a abordărilor de politică, care combină considerentele de adecvare și de sustenabilitate cu un accent sporit pe activare, pe participarea pe piața forței de muncă și pe accesul la servicii sociale. Comitetele salută totodată atenția deosebită acordată îmbunătățirii eficacității, acoperirii și caracterului adecvat ale transferurilor sociale și ale asistenței sociale, în special pentru persoanele aflate în situații vulnerabile și pentru copiii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială, în conformitate cu Strategia pentru combaterea sărăciei. Statele membre sunt de asemenea încurajate să îmbunătățească accesul la servicii de îngrijiri de sănătate și de îngrijire pe termen lung de calitate și bazate pe comunitate, ținând seama de tendințele demografice, de deficitul de forță de muncă și de disparitățile teritoriale. Propunerile recunosc în mod corespunzător că măsurile de consolidare a sistemelor de incluziune și de protecție socială rămân esențiale pentru prevenirea și reducerea sărăciei și a excluziunii sociale, pentru asigurarea rezilienței, pentru sprijinirea participării pe piața forței de muncă a persoanelor aflate în situații vulnerabile și pentru contribuția la consolidarea egalității și la abordarea provocărilor demografice.

Comitetele iau de asemenea act de importanța tot mai mare a accesibilității prețului locuințelor în procesul semestrului. În mai multe state membre, costurile locuințelor afectează din ce în ce mai mult mobilitatea forței de muncă, nivelul de trai și incluziunea socială, pe lângă riscurile tot mai mari de excluziune locativă. Comitetele remarcă faptul că accesibilitatea prețului locuințelor este tot mai mult recunoscută nu doar ca o provocare socială, ci și ca un factor care afectează recrutarea – din perspectiva dificultăților generate –, mobilitatea forței de muncă și eficiența corelării cererii și a ofertei pe piața forței de muncă, având implicații mai ample pentru creșterea productivității și stabilitatea economică în întreaga UE. Prin urmare, propunerile de recomandări specifice fiecărei țări subliniază în mod adecvat necesitatea de a aborda barierele structurale care afectează disponibilitatea și accesibilitatea prețurilor locuințelor, recunoscând implicațiile economice și sociale mai ample ale evoluțiilor de pe piața locuințelor. Comitetele iau act de importanța asigurării faptului că integrarea acestor dimensiuni suplimentare nu creează o sarcină nejustificată pentru semestru.

Comitetele iau act de integrarea continuă a cadrului de convergență socială în semestrul european. Ciclul corespunzător lui 2026 a fost al treilea an de punere în aplicare a cadrului de convergență socială ca instrument integrat în semestrul european, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2024/1263 și cu principiile Pilonului european al drepturilor sociale. Cadrul a contribuit la o identificare sistematică și cuprinzătoare a riscurilor și a provocărilor la adresa convergenței sociale ascendente, inclusiv prin schimburi bilaterale și evaluări multilaterale în cadrul comitetelor, menite să informeze Consiliul cu privire la situația convergenței sociale în UE. Constatările cadrului au stat, de asemenea, la baza analizei și a orientărilor de politică ale Comisiei din pachetul de primăvară din 2026.

În cele din urmă, comitetele constată că, în pofida măsurilor ad-hoc necesare pentru finalizarea propunerilor de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2026, a fost asigurată o cooperare strânsă între EMCO și CPS și alte comitete consultative. Cooperarea cu comitetele ECOFIN a permis o examinare eficace a mai multor chestiuni de politică cu caracter transversal între filierele EPSCO și ECOFIN. În conformitate cu practica obișnuită, recomandările specifice fiecărei țări în materie de educație, formare și competențe au fost discutate în cadrul EMCO, cu participarea unor delegați din cadrul Comitetului pentru educație (EDUC). Recomandările specifice fiecărei țări legate de sănătate au fost discutate în cadrul CPS, membrii fiind invitați să se coordoneze la nivel național cu experți relevanți.

Secțiunea 3

Principalele constatări privind punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025 și privind situația convergenței sociale în Uniune

Supravegherea multilaterală face parte din sarcinile principale ale EMCO și ale CPS în cadrul semestrului european¹⁶. Aceasta implică, printre altele¹⁷, o evaluare aprofundată a reformelor, a investițiilor și a acțiunilor de politică mai ample declanșate de recomandările specifice fiecărei țări emise de Consiliu în ciclul anterior al semestrului european. Ca atare, activitățile de supraveghere multilaterală joacă un rol esențial în sprijinirea acțiunilor de politică ale statelor membre prin schimburi de cunoștințe și de bune practici în materie de politici și prin promovarea unei înțelegeri comune a provocărilor specifice fiecărei țări, în vederea informării Consiliului.

În 2026, ambele comitete au evaluat punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025 relevante și – în contextul cadrului de convergență socială – au discutat și au tras concluzii cu privire la riscurile și provocările la adresa convergenței sociale ascendente în Uniune. Pentru toate evaluările specifice fiecărei țări, concluziile s-au bazat pe contribuțiile inițiale ale serviciilor Comisiei din cadrul analizei din a doua etapă publicate în aprilie și pe raportările proprii ale statelor membre cu privire la cele mai recente măsuri luate, urmate de evaluări multilaterale ale măsurilor respective efectuate de către alte state membre și de către Comisie. Concluziile specifice fiecărei țări au fost convenite de comun acord și sunt anexate la prezentul aviz.

¹⁶ Pentru EMCO, exercițiul se întemeiază pe articolele 148 și 150 din TFUE, în timp ce pentru CPS se întemeiază pe articolul 160 din TFUE.

¹⁷ În cadrul EMCO, activitățile de supraveghere multilaterală cuprind de asemenea evaluări specifice privind punerea în aplicare a anumitor recomandări ale Consiliului din sfera de competență a filierei EPSCO, care sunt adresate tuturor statelor membre. În cadrul CPS, se organizează discuții aprofundate pe anumite teme sau se transmit rapoarte comune pentru a se da curs recomandărilor relevante ale Consiliului.

3.1. Constatări orizontale ale EMCO și CPS privind convergența socială ascendentă

În perioada 19-20 mai, EMCO și CPS au efectuat o serie de evaluări ale convergenței sociale pe baza analizei din a doua etapă realizate de Comisie cu privire la cadrul de convergență socială. Evaluările s-au axat pe nouă state membre despre care analiza Comisiei publicată la 21 aprilie a revelat că se confruntă cu posibile riscuri la adresa convergenței sociale ascendente și au vizat de asemenea punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice fiecărei țări pentru 2025 adresate acestor state membre. Analiza contribuie la monitorizarea evoluțiilor în materie de ocupare a forței de muncă, competențe și politici sociale în cadrul semestrului european, în conformitate cu articolul 148 din TFUE, sprijinind eforturile de promovare a convergenței sociale ascendente în întreaga UE și înregistrarea de progrese în direcția atingerii obiectivelor UE și a celor naționale pentru 2030 în legătură cu Pilonul european al drepturilor sociale.

- **Analiza din a doua etapă pentru 2026 a cadrului de convergență socială a evidențiat un set de riscuri comune, întâlnite la scară largă în toate statele membre examinate, la adresa convergenței sociale ascendente.** Aceste riscuri au fost de asemenea recunoscute în mare măsură în discuțiile *inter pares*, chiar și în cazul în care amploarea și direcția tendințelor au variat de la o țară la alta. Evaluările au confirmat faptul că statele membre întreprind o gamă largă de reforme și investiții, inclusiv, în unele cazuri, schimbări structurale la scară largă. Cu toate acestea, multe dintre provocările structurale identificate continuă să împiedice progresele în direcția convergenței sociale ascendente și necesită eforturi suplimentare susținute în materie de politici pentru a transforma reformele în curs în rezultate măsurabile. Prin urmare, vor fi necesare eforturi continue pentru a asigura transpunerea reformelor în curs într-o convergență socială ascendentă susținută.

- **Evoluțiile de pe piața forței de muncă prezintă o imagine eterogenă.** Deși tendințele generale în materie de ocupare a forței de muncă rămân pozitive în multe state membre, persistă decalaje semnificative și, în unele cazuri, tot mai mari pentru anumite grupuri, în special pentru femei, tineri, persoanele cu dizabilități și resortisanții țărilor terțe. Disparitățile regionale rămân de asemenea pronunțate, ceea ce indică provocări continue în asigurarea unor rezultate mai echilibrate pe piața forței de muncă între regiuni și grupuri de populație. În unele cazuri, grupurile vulnerabile continuă să se confrunte cu o dinamică a șomajului mai puțin favorabilă sau chiar în curs de deteriorare. În același timp, în mai multe state membre, deficitul de forță de muncă și necorelarea competențelor rămân constrângeri structurale. De asemenea, calitatea insuficientă a locurilor de muncă prezintă riscuri pentru performanța pieței forței de muncă și pentru realizarea convergenței sociale ascendente. Prin urmare, sunt necesare eforturi susținute pentru sporirea participării pe piața forței de muncă, reducerea segmentării și îmbunătățirea condițiilor de muncă, inclusiv prin consolidarea cooperării cu partenerii sociali și prin buna funcționare a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă.
- **În domeniul competențelor și al educației, evaluările au confirmat provocări persistente și în mare măsură comune, în special în ceea ce privește participarea la învățarea în rândul adulților, competențele de bază și digitale și părăsirea timpurie a sistemelor de educație și formare.** Participarea la învățarea în rândul adulților rămâne cu mult sub obiectivul UE pentru 2030, ceea ce limitează oportunitățile multor lucrători și ale multor persoane aflate în căutarea unui loc de muncă de a se adapta la transformările de pe piața forței de muncă. Deși învățarea pe tot parcursul vieții și perfecționarea sunt în curs de extindere, raza lor de acțiune și eficacitatea lor pentru grupurile defavorizate și subreprezentate rămân limitate. Acest lucru prezintă riscul unor inegalități persistente în ceea ce privește dobândirea de competențe și rezultatele de pe piața forței de muncă. Măsurile structurale de reducere a părăsirii timpurii a sistemelor de educație și formare depind adesea de capacitatea la nivel de sistem, inclusiv de disponibilitatea cadrelor didactice, de pregătirea instituțiilor și de capacitatea școlilor de a face față unor profiluri de elevi din ce în ce mai diverse. În general, consolidarea calității, a incluziunii și a relevanței pentru piața forței de muncă ale sistemelor de educație și formare rămâne o prioritate-cheie în toate statele membre.

- **Evaluările au evidențiat de asemenea provocări sociale persistente, în special în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială.** Pentru anumite grupuri de populație, inclusiv pentru gospodăriile cu copii, persoanele cu dizabilități și alte grupuri aflate în situații vulnerabile, riscurile rămân ridicate, fiind adesea agravate de disparități regionale în privința prestării de servicii. Aceste provocări continuă să afecteze coeziunea socială și convergența socială ascendentă și sunt legate, printre altele, de aspecte privind adecvarea și accesibilitatea prestațiilor și recurgerea la acestea, precum și privind eficacitatea sistemelor de protecție socială în abordarea riscurilor de sărăcie. Sărăcia în rândul copiilor, în special, necesită în continuare o atenție sporită, având în vedere implicațiile sale pe termen lung pentru egalitatea de șanse și convergența socială ascendentă între generații. În același timp, îmbătrânirea populației exercită presiuni tot mai mari asupra sistemelor de îngrijire pe termen lung și asupra disponibilității forței de muncă în sectorul sănătății, al îngrijirilor și în cel social, generând în același timp provocări mai ample în materie de sustenabilitate pentru sistemele de protecție socială. Deși în multe state membre sunt în curs reforme ale sistemelor de asistență socială și de protecție socială, acestea rămân în stadii diferite de punere în aplicare și vor necesita o monitorizare și o ajustare continuă în timp.

Pentru a aborda provocările menționate mai sus, statele membre pun în aplicare o gamă largă de reforme. Cu toate acestea, eficacitatea acestor reforme depinde în mare măsură de punerea lor în aplicare la timp, de capacitatea administrativă adecvată, de coordonarea eficace între nivelurile de guvernare și de continuitatea investițiilor în capacitățile instituționale. În special:

- În mai multe cazuri, măsurile de activare și schemele de subvenționare a locurilor de muncă necesită în continuare o evaluare a eficacității lor în sprijinirea integrării durabile pe piața forței de muncă, în special în ceea ce privește grupurile vulnerabile. În acest context, o implicare mai strategică a angajatorilor, inclusiv a IMM-urilor, rămâne esențială, deoarece aceștia se confruntă adesea cu obstacole în accesarea și utilizarea măsurilor de sprijin pentru ocuparea forței de muncă și formare.
- Evaluările au evidențiat importanța abordărilor integrate care combină politicile de activare, dezvoltarea competențelor, sprijinul adecvat pentru venit și accesul la servicii pentru promovarea participării incluzive pe piața forței de muncă și pentru consolidarea convergenței sociale ascendente.

- De asemenea, evaluările au subliniat încă o dată importanța unor cadre de monitorizare solide, a elaborării de politici bazate pe date concrete și a evaluării sistematice a impactului înainte, în timpul și după punerea în aplicare. Astfel de instrumente sunt esențiale pentru evaluarea eficacității reformelor, pentru sprijinirea învățării în materie de politici în toate statele membre și pentru îmbunătățirea eficienței investițiilor sociale, contribuind în același timp la utilizarea eficace a instrumentelor de finanțare ale UE, în special a Fondului social european Plus (FSE+), în sprijinul reformelor structurale.

Cadrul de convergență socială sprijină monitorizarea integrată a evoluțiilor privind ocuparea forței de muncă și competențele, precum și a evoluțiilor sociale, contribuind la identificarea riscurilor la adresa convergenței sociale ascendente în întreaga UE. În același timp, ar putea fi depuse eforturi suplimentare pentru a se consolida interconectarea legăturilor cauzale între domeniile de politică. S-a remarcat, de asemenea, că restrângerea calendarului aferent analizei din a doua etapă, combinată cu domeniul tematic larg de aplicare al acestei analize și cu necesitatea coordonării între mai multe administrații naționale, continuă să prezinte provocări operaționale, sugerând posibilitatea unor îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește calendarul viitoarelor cicluri ale semestrului.

3.2. Constatări orizontale ale EMCO

În perioada 18-19 martie, în cadrul activităților sale anuale de supraveghere multilaterală, Comitetul pentru ocuparea forței de muncă a analizat progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025 privind educația și competențele.

Evaluările au arătat că statele membre desfășoară în mod activ o gamă largă de reforme ca răspuns la provocările comune la nivelul UE, inclusiv deficitul persistent de forță de muncă – în special deficitul de cadre didactice –, scăderea nivelului competențelor de bază, necesitatea de a se accelera perfecționarea și recalificarea și importanța atragerii unui număr mai mare de cursanți, în special a femeilor, în domeniile STIM. Deși multe dintre reformele prezentate sunt ambițioase și relevante din punct de vedere structural, acestea rămân adesea într-un stadiu incipient și nu dispun de un nivel suficient de coerență și de cadre de monitorizare pentru evaluarea impactului lor deplin.

- **Aceste evoluții trebuie privite în contextul unei piețe a forței de muncă relativ solide.**

Ratele de ocupare a forței de muncă rămân ridicate, șomajul este stabil, iar obiectivul UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă pare realizabil. Totuși, această reziliență coexistă în paralel cu un potențial neexploatat semnificativ. Femeile, tinerii, lucrătorii în vârstă, persoanele cu dizabilități și persoanele provenite dintr-un context de migrație rămân insuficient de integrate pe piața forței de muncă în multe state membre. Acest lucru indică faptul că, în pofida rezultatelor agregate pozitive, piețele forței de muncă nu mobilizează încă pe deplin capitalul uman disponibil. Pe fondul deficitului structural de forță de muncă și al schimbărilor demografice, aceasta reprezintă o constrângere esențială asupra creșterii economice, a competitivității și a coeziunii sociale în viitor.

- **În acest context, competențele apar ca o provocare structurală centrală.** Scăderea nivelului alfabetizării și al competențelor numerice atât în rândul elevilor, cât și al adulților indică o erodare îngrijorătoare a competențelor fundamentale, cu implicații directe asupra capacității de inserție profesională, a productivității și a potențialului de creștere pe termen lung. În același timp, participarea la învățarea în rândul adulților rămâne sub obiectivul UE pentru 2030, ceea ce sugerează că sistemele de perfecționare și recalificare nu funcționează încă la scara sau intensitatea necesară. Luate împreună, aceste tendințe indică deficiențe la nivelul sistemelor naționale de educație și formare – de la educația inițială la învățarea pe tot parcursul vieții – care limitează capacitatea persoanelor de a se adapta la cerințele în schimbare ale pieței forței de muncă. Informațiile și previziunile solide în materie de competențe sunt esențiale pentru anticiparea, prevenirea și abordarea eficace ale deficitului actual și viitor de forță de muncă și de competențe.
- **Eforturile de consolidare a competențelor digitale și verzi, precum și de promovare a parcursurilor STIM se reflectă din ce în ce mai mult în agendele naționale de reformă, demonstrând o recunoaștere comună a importanței lor strategice.** Totuși, aceste eforturi rămân adesea insuficient de integrate pentru a genera un impact sistemic. În plus, având în vedere disponibilitatea limitată a datelor privind rezultatele, este dificil să se evalueze dacă politicile îmbunătățesc în mod eficace participarea, finalizarea și relevanța pentru piața forței de muncă. Acest lucru este vizibil în special în domeniile STIM, în care creșterea participării femeilor rămâne un obiectiv comun, dar în care progresele depind de utilizarea unor abordări mai coerente și mai susținute vizând educația timpurie, orientarea și parcursurile profesionale.

- **Educația și formarea profesională (EFP) și profesia de cadru didactic reprezintă doi factori esențiali pentru performanța sistemului, însă ambele se confruntă cu blocaje structurale.** Sistemele de EFP continuă să joace un rol esențial în sprijinirea capacității de reacție a pieței forței de muncă, în special acolo unde învățarea la locul de muncă este bine dezvoltată. Cu toate acestea, diferențele în ceea ce privește atractivitatea, relevanța și adoptarea rămân semnificative de la un stat membru la altul, ceea ce indică progrese inegale. În același timp, deficitul de cadre didactice apare ca fiind una dintre cele mai presante constrângeri asupra sistemelor de învățământ. Îmbătrânirea forței de muncă, provocările în materie de recrutare, condițiile de muncă și atractivitatea profesională reprezintă tot atâția factori care afectează oferta de cadre didactice calificate. Deși măsurile de îmbunătățire a condițiilor de muncă și de reducere a volumului de muncă sunt importante, este necesară o abordare mai cuprinzătoare și mai orientată spre viitor care să vizeze recrutarea, păstrarea personalului, dezvoltarea profesională și perspectivele de carieră.
- **Întregul parcurs educațional este afectat de persistența mai multor provocări.** Participarea la educația și îngrijirea timpurie (ECEC) a crescut în ultimul deceniu, dar rămâne, în general, insuficientă, în special în cazul copiilor care provin din medii defavorizate și dintr-un context de migrație, cu implicații pentru rezultatele educaționale ulterioare și pentru integrarea pe piața forței de muncă. Părăsirea timpurie a școlii continuă să scadă, însă există în continuare disparități semnificative între grupurile de populație și între regiuni, cursanții defavorizați confruntându-se cu un risc mai mare de abandon școlar. În același timp, sistemele de învățământ trebuie să răspundă din ce în ce mai des chestiunii reprezentate de creșterea proporției studenților cu nevoi speciale, care sporește cererea de abordări incluzive, de structuri de sprijin adecvate și de personal suficient. Luate împreună, aceste evoluții subliniază necesitatea unor baze mai solide, a unei mai bune continuități în toate etapele învățării și a unor sisteme de învățământ mai incluzive.

- **Dincolo de aceste provocări, rata de absolvire a învățământului terțiar continuă să crească, contribuind la o populație din ce în ce mai calificată.** Cu toate acestea, persistă inegalități mai ample, mediul socioeconomic continuând să influențeze considerabil rezultatele educaționale. În același timp, statele membre cu performanțe globale mai ridicate tind să prezinte disparități mai mici, ceea ce sugerează că calitatea și echitatea se consolidează reciproc. Acest lucru evidențiază importanța abordărilor în materie de politici care combină excelența cu incluziunea, în loc să le trateze ca obiective concurente.
- **În ansamblu, evaluările au indicat o concluzie clară: eforturile de reformă sunt în curs, dar nu funcționează încă la scara ori la nivelul de integrare sau de maturitate necesare pentru a produce schimbări sistemice.** Reformele în acest domeniu necesită timp pentru a produce rezultate măsurabile. În acest context, sistemele de monitorizare și evaluare rămân subdezvoltate. Deși multe reforme prevăd introducerea unor cadre de monitorizare și a unor evaluări ale impactului, adesea acestea nu sunt încă operaționale. Acest lucru limitează capacitatea de evaluare a eficacității, în special în ceea ce privește accesul la grupurile subreprezentate, și slăbește baza de dovezi pentru ajustarea politicilor. În plus, investițiile publice în educație și formare ca pondere în PIB au scăzut în ultimii ani, sporind importanța asigurării utilizării strategice și eficiente a resurselor disponibile. În acest context, învățarea reciprocă la nivelul UE și instrumentele de finanțare ale UE pot juca un rol complementar important în sprijinirea elaborării reformelor, în consolidarea investițiilor orientate spre calitate și în îmbunătățirea rezultatelor pe termen lung.

În perioada 29-30 aprilie, în cadrul activităților sale anuale de supraveghere multilaterală, Comitetul pentru ocuparea forței de muncă a analizat progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025 privind participarea pe piața forței de muncă și neconcordanțele de pe piața forței de muncă, impozitarea veniturilor salariale, segmentarea pieței forței de muncă și dialogul social. Evaluările au arătat că statele membre iau măsuri pentru a aborda provocările structurale comune, inclusiv deficitul de forță de muncă și de competențe, participarea scăzută pe piața forței de muncă în rândul anumitor grupuri, segmentarea persistentă și necesitatea consolidării dialogului social și a negocierilor colective. Deși măsurile prezentate au fost adesea relevante și – în unele cazuri – de amploare, multe dintre acestea rămân într-un stadiu incipient de punere în aplicare și vor necesita timp, precum și o monitorizare și o evaluare solide, pentru analizarea deplină a eficacității lor.

- **În ansamblu, evaluările au evidențiat o situație în care piețele forței de muncă au rezultate bune la nivel agregat, dar ineficiențele structurale continuă să limiteze atât incluziunea, cât și eficacitatea alocării forței de muncă.** Femeile, tinerii, lucrătorii în vârstă, persoanele cu un nivel scăzut de calificare, persoanele cu dizabilități și persoanele provenite dintr-un context de migrație rămân insuficient de integrate pe piața forței de muncă în multe state membre. Subreprezentarea lor continuă să afecteze oferta de forță de muncă, în special în contextul îmbătrânirii demografice, al deficitului persistent de forță de muncă și al mobilității regionale limitate. Acest lucru sugerează că, în pofida rezultatelor agregate pozitive, piețele forței de muncă nu mobilizează încă pe deplin capitalul uman disponibil și că sunt necesare eforturi suplimentare specifice și susținute pentru a se asigura că îmbunătățirile se traduc în rezultate mai incluzive.

- **Deficitul de forță de muncă și necorelarea competențelor rămân semnificative și indică decalaje structurale între cererea și oferta de forță de muncă.** Abordarea acestor provocări necesită nu numai mecanisme eficace de corelare, ci și o coordonare mai strânsă între piața forței de muncă și politicile educaționale. Statele membre au luat măsuri pentru a consolida politicile active în domeniul pieței forței de muncă, inclusiv prin îmbunătățirea sprijinului pentru căutarea unui loc de muncă, printr-o mai bună orientare profesională și o furnizare a serviciilor mai integrată, în special prin intermediul serviciilor publice restructurate de ocupare a forței de muncă și al abordărilor de tip „ghișeu unic”. Consolidarea cooperării dintre angajatori și furnizorii de formare, sprijinită de informații solide privind competențele, apare ca o condiție esențială pentru asigurarea faptului că dezvoltarea competențelor răspunde atât deficitelor actuale, cât și cererilor viitoare de pe piața forței de muncă. În plus, atragerea talentelor străine și îmbunătățirea recunoașterii calificărilor profesionale au fost identificate ca pârghii complementare importante pentru abordarea deficitului de forță de muncă.
- **În afara mecanismelor de corelare, îmbunătățirea accesului la servicii capabile să sporească participarea pe piața forței de muncă rămâne un factor favorizant esențial.** Disponibilitatea serviciilor de educație și îngrijire timpurie (ECEC) și a serviciilor de îngrijire pe termen lung joacă un rol esențial în sprijinirea participării pe piața forței de muncă, în special în rândul femeilor și al persoanelor cu responsabilități de îngrijire. Serviciile ECEC de calitate contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea rezultatelor pe termen lung, în special pentru copiii defavorizați, prin sprijinirea nivelului de instruire și a dezvoltării viitoare a competențelor. În sens mai larg, evaluările subliniază importanța combinării politicilor de activare cu servicii de sprijin adecvate, întrucât unele persoane continuă să se confrunte cu obstacole practice – legate de sărăcie, de responsabilitățile de îngrijire sau de alte vulnerabilități – care le limitează capacitatea de a participa pe deplin pe piața forței de muncă.

- **În paralel, politicile în materie de educație, formare și perfecționare rămân esențiale pentru abordarea neconcordanțelor și pentru sprijinirea tranzițiilor.** Eficacitatea lor depinde nu numai de disponibilitate, ci și de relevanță și de accesibilitate pe tot parcursul vieții. Au fost evidențiate măsuri de promovare a mobilității profesionale și a formării continue, inclusiv inițiative care vizează IMM-urile și eforturi de sprijinire a adaptării forței de muncă în contextul schimbărilor tehnologice, inclusiv al utilizării tot mai frecvente a IA. În acest context, serviciile publice de ocupare a forței de muncă și partenerii sociali joacă un rol important în identificarea nevoilor emergente, în facilitarea accesului la formare și în sprijinirea tranzițiilor, în special pentru persoanele aflate în situații vulnerabile.
- **Abordarea acestor provocări necesită, de asemenea, progrese suplimentare în ceea ce privește contracararea segmentării pieței forței de muncă și asigurarea faptului că impozitarea veniturilor salariale sprijină rezultatele incluzive în materie de ocupare a forței de muncă.** Segmentarea persistentă contribuie la subreprezentarea anumitor grupuri prin consolidarea atât a barierelor la intrare, cât și a disparităților în ceea ce privește calitatea locurilor de muncă. Cadrele de politică întâmpină dificultăți în a echilibra flexibilitatea pentru angajatori și lucrători fără a contribui la divizarea pieței forței de muncă, subliniind că este necesar să se îmbunătățească condițiile de muncă și să se reducă riscurile la adresa calității locurilor de muncă în toate formele de ocupare a forței de muncă, inclusiv prin abordarea formulelor de muncă excesiv de precare sau fragmentate. Impozitarea veniturilor salariale interacționează îndeaproape cu această dinamică și joacă un rol important în modelarea stimulentei pentru muncă și angajare. Evaluările au confirmat importanța conceperii unor sisteme de impozitare care să sprijine participarea pe piața forței de muncă și să evite crearea unor capcane ale șomajului și inactivității, în special pentru femei și tineri, fără a consolida segmentarea între diferitele tipuri de locuri de muncă. Prin urmare, asigurarea coerenței dintre impozitarea veniturilor salariale și obiectivele mai ample privind piața forței de muncă, inclusiv printr-o evaluare atentă a impactului distributiv, rămâne esențială pentru sprijinirea unor piețe ale forței de muncă mai incluzive și funcționale.

- **O problemă transversală recurentă se referă la necesitatea unei monitorizări susținute pentru a se evalua impactul elaborării și punerii în aplicare a politicilor.** Mai multe state membre au lansat reforme cuprinzătoare, inclusiv modificări pe scară largă ale indemnizațiilor de șomaj sau ale structurilor serviciilor publice de ocupare a forței de muncă. Totuși, aceste reforme vor necesita o monitorizare susținută în vederea evaluării eficacității lor, în special pentru grupurile subreprezentate. La un nivel mai general, absența unor instrumente solide de monitorizare și a unor evaluări sistematice ale impactului – atât *ex ante*, cât și *ex post* – limitează capacitatea de a evalua ceea ce funcționează, de a extinde măsurile eficace și de a ajusta politicile acolo unde este necesar. Aceasta rămâne o constrângere importantă în ceea ce privește îmbunătățirea eficacității politicilor.
- **În sfârșit, eficacitatea reformelor în aceste domenii depinde, de asemenea, de calitatea dialogului social și de implicarea părților interesate.** Buna funcționare a dialogului social și a negocierilor colective joacă un rol esențial în sprijinirea participării pe piața forței de muncă, în îmbunătățirea rezultatelor în materie de corelare și în abordarea segmentării, prin asigurarea faptului că politicile se bazează pe nevoile lucrătorilor și ale angajatorilor. Structura, acoperirea și eficacitatea mecanismelor de dialog social variază semnificativ de la o țară la alta, deși toate statele membre recunosc importanța acestor mecanisme. În mai multe cazuri, scăderea acoperirii negocierilor colective și a densității sindicale indică slăbirea bazelor, în timp ce reprezentarea angajatorilor rămâne relativ stabilă. În unele contexte, implicarea partenerilor sociali rămâne limitată, iar consultările riscă să devină excesiv de formale, reducând impactul acestora asupra elaborării și punerii în aplicare a politicilor. Acest lucru evidențiază faptul că implicarea semnificativă și în timp util a partenerilor sociali și a societății civile este esențială nu numai pentru respectarea normelor, ci și pentru îmbunătățirea calității, a legitimității și a eficacității reformelor. Eforturile de consolidare a capacităților, inclusiv prin sprijinul FSE+, pot contribui la consolidarea acestor procese, dar durabilitatea lor pe termen lung rămâne un aspect esențial de luat în considerare.

3.3. Constatări orizontale ale CPS

În cursul ciclului semestrului 2026, comitetul a efectuat 11 evaluări ale recomandărilor specifice fiecărei țări în domeniile de politică care intră în sfera sa de competență, emise de Consiliu în 2025. Respectivetele recomandări specifice fiecărei țări vizau provocări specifice în domeniul pensiilor, al îngrijirilor de sănătate, al îngrijirii pe termen lung, al protecției sociale și al incluziunii sociale, inclusiv accesibilitatea ca preț a locuințelor și sărăcia energetică. În plus, pe baza cadrului de convergență socială, astfel cum este prevăzut în Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, cele 9 țări care fac obiectul analizei din a doua etapă au fost examinate în cadrul evaluărilor comune aferente cadrului de convergență socială efectuate de EMCO și CPS, acoperind, de asemenea, recomandările specifice fiecărei țări pentru 2025, inclusiv cele privind accesibilitatea ca preț a locuințelor și provocările legate de sărăcia energetică. Toate evaluările specifice fiecărei țări s-au bazat pe raportarea de către statele membre cu privire la cele mai recente măsuri luate, urmată de evaluări ale acestor măsuri efectuate de către alte state membre și de către Comisie.

Evaluările specifice fiecărei țări din 18-19 martie și 21-22 aprilie au fost completate de diverse elemente orizontale ale exercițiului de supraveghere multilaterală, beneficiind de pe urma discuțiilor tematice corespunzătoare organizate în cadrul reuniunilor CPS. În acest context, CPS a organizat o discuție tematică aprofundată în cadrul reuniunii sale din martie având ca temă „Adaptarea protecției sociale la evoluțiile demografice și la schimbările de pe piața forței de muncă”, în legătură cu politicile în materie de pensii, sănătate și îngrijire pe termen lung. În cadrul reuniunii din aprilie a comitetului, a fost organizată o discuție orizontală având ca temă „Abordarea excluziunii locative: accesul la locuințe abordabile ca preț, adecvate și sigure”. Concluziile orizontale se bazează pe constatările atelierelor paralele aferente evaluărilor de țară și pe concluziile tematice ale discuțiilor menționate.

- **În domeniul protecției sociale, preocupările legate de sustenabilitatea finanțelor publice ocupă de mulți ani un loc important pe agendă, împreună cu problemele legate de adecvare în multe țări ale UE.** Îmbătrânirea demografică rapidă și o lume a muncii în schimbare exercită o presiune și mai mare asupra adecvării protecției sociale și a finanțării acesteia. Discuția tematică a explorat strategiile care pot fi puse în aplicare pentru asigurarea faptului că protecția socială va contribui în mod eficient la societăți reziliente și că finanțarea acesteia va fi adecvată nevoilor în continuă evoluție și constrângerilor în materie de resurse din anii următori.

- **Interacțiunea dintre serviciile sociale și prestațiile în numerar rămâne un aspect important.** Coordonarea și integrarea eficace între sistemele de îngrijiri de sănătate, de îngrijire pe termen lung și de pensii sunt esențiale pentru a îmbunătăți sustenabilitatea, corectitudinea și echitatea protecției sociale într-o societate în curs de îmbătrânire. O astfel de abordare integrată se reflectă în special în reformele recente, care urmăresc obținerea de sinergii între prestații și furnizarea de servicii integrate pentru a răspunde nevoilor individuale și pentru a se focaliza asupra activării.
- **Investițiile în prevenire pentru promovarea unei stări bune de sănătate și abordările pe tot parcursul vieții menite să investească în oameni de-a lungul întregii vieți reprezintă un alt aspect important al reformelor în materie de protecție socială.** Abordarea provocărilor legate de îmbătrânire și măsurile de promovare a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate și a prelungirii vieții profesionale, în combinație cu reformele pensiilor care vizează creșterea stimulentei pentru amânarea pensionării, limitarea stimulentei pentru pensionarea anticipată și dezvoltarea pensiilor suplimentare, constituie aspecte fundamentale. Diversificarea finanțării pensiilor și a îngrijirii pe termen lung și stimularea oportunităților de angajare până la pensionare și după pensionare sunt esențiale. Sinergiile dintre sistemele de îngrijiri de sănătate și de îngrijire pe termen lung sunt esențiale pentru sporirea eficienței din punctul de vedere al costurilor și pentru satisfacerea cererii crescute determinate de creșterea – binevenită – a speranței de viață.
- **În plus, pentru abordarea provocărilor legate de accesul la prestații și servicii, sistemele de protecție socială ar trebui să se adapteze la noile realități ale pieței forței de muncă, în conformitate cu recomandarea privind accesul la protecție socială.** Interconexiunile dintre politicile economice, bugetare și de ocupare a forței de muncă și sistemul de protecție socială trebuie luate în considerare în cadrul pregătirii reformelor, la fel ca și rolul digitalizării în sporirea eficienței, în timp ce riscurile legate de decalajul digital ar trebui contracarate în mod adecvat. Statele membre și-au abordat provocările răspunzând recomandărilor specifice fiecărei țări prin măsuri relevante și au înregistrat unele progrese. Au fost luate măsuri importante, cu accent pe un context al politicilor solid și pe responsabilitățile pe mai multe niveluri.

- Evaluările au subliniat că măsurile din domeniul îngrijirilor de sănătate menite să îmbunătățească îngrijirile primare de sănătate și prevenția, precum și să asigure o forță de muncă viabilă în domeniul sănătății sunt relevante pentru obținerea unor rezultate mai bune în materie de sănătate și pentru îmbunătățirea accesului și a rezilienței.**

Prevenția și utilizarea pe scară mai largă a soluțiilor de e-sănătate par a fi factori-cheie în asigurarea sustenabilității financiare. Reformele vizează schimbarea de paradigmă de la îngrijirile de sănătate reactive la cele proactive, fiind totodată luate în considerare încercări de înăsprire a normelor privind prestațiile de boală. Au fost planificate diverse investiții în infrastructura de sănătate prin intermediul MRR și al altor fonduri ale UE, însă ar putea fi luate în considerare în continuare eforturi suplimentare de consolidare a rezilienței sistemelor de sănătate, în special în ceea ce privește forța de muncă din domeniul sănătății.
- Îmbunătățirea disponibilității și a accesibilității ca preț a serviciilor de îngrijire pe termen lung este urmărită prin reforme în direcția unor abordări mai centrate pe individ și bazate pe comunitate, inclusiv îngrijirea la domiciliu și îngrijirea de zi, prin extinderea finanțării prin intermediul asigurării obligatorii, precum și prin măsuri de îmbunătățire a atractivității locurilor de muncă din domeniul îngrijirii și a reținerii acestor locuri de muncă în acest sector.** Statele membre introduc programe de burse, explorând o organizare mai eficientă a muncii cu echipe multidisciplinare și mecanisme mai bune de planificare pentru distribuirea forței de muncă, îmbunătățind recunoașterea calificărilor profesionale, inclusiv pentru a sprijini integrarea mai rapidă a resortisanților țărilor terțe și a forței de muncă mobile, precum și măsuri în domeniul locurilor de muncă de calitate, inclusiv asigurarea echilibrului dintre viața profesională și cea privată. Au fost introduse măsuri de sprijinire a îngrijitorilor informal, cum ar fi concediile de îngrijire, informarea cu privire la drepturi și granturile de sprijin pentru îngrijitori. Cu toate acestea, există în continuare provocări precum necesitatea de a se răspunde nevoilor tot mai mari și de a se aborda disparitățile regionale. Buna coordonare între îngrijirile de sănătate și îngrijirea pe termen lung, abordările preventive, îmbunătățirea eficacității sistemelor de îngrijiri de sănătate și de îngrijire pe termen lung și asigurarea finanțării durabile a acestora se numără printre principalele pârgii de politică necesare pentru consolidarea rezilienței și oferirea unui răspuns eficace la provocările demografice și în materie de îngrijire tot mai mari.

- **În vederea abordării sustenabilității fiscale a sistemelor de pensii, cu protejarea simultană a adecvării în contextul schimbărilor demografice, au fost explorate o varietate de opțiuni, cum ar fi creșterea vârstei efective de pensionare, prelungirea vieții profesionale prin măsuri privind piața forței de muncă și stimulente în cadrul sistemului de pensii, precum și diversificarea finanțării.** Diversificarea poate fi realizată – printre altele – prin reforme preconizate a majora contribuțiile la pensiile finanțate pentru a menține un nivel adecvat al prestațiilor, prin consolidarea pensiilor ocupaționale și prin lărgirea gamei de opțiuni aflate la dispoziția furnizorilor de pensii din sectorul privat. Sustenabilitatea socială și, prin urmare, adecvarea rămân importante, iar statele membre intenționează să mențină această abordare pentru a evita sărăcia în rândul persoanelor vârstnice și pentru a asigura venituri adecvate pentru acestea din urmă.
- **În ceea ce privește incluziunea socială, se constată provocări din ce în ce mai mari în domeniul locuințelor și, prin urmare, au fost colectate informații cu privire la măsurile sau reformele naționale recente menite să abordeze provocările legate de excluziunea locativă.** S-a analizat în ce măsură politicile de sprijin pentru venit și furnizarea de servicii sociale, de ocupare a forței de muncă și de sănătate contribuie la prevenirea excluziunii locative și la sprijinirea persoanelor fără adăpost. Statele membre au reflectat asupra grupurilor de populație afectate în mod disproporționat de accesul limitat la locuințe la prețuri accesibile sau de excluziunea locativă și au fost luate sau sunt avute în vedere acțiuni specifice pentru a se răspunde nevoilor grupurilor de populație aflate în situații vulnerabile.

- Evaluările au identificat asemănări între statele membre în ceea ce privește grupurile vulnerabile: multe state membre au menționat tinerii, persoanele cu probleme de sănătate mintală sau legate de abuzul de substanțe, persoanele care provin dintr-un context de migrație, dar și anumite grupuri, cum ar fi persoanele divorțate.** Unele state membre au raportat probleme legate de decalajul teritorial, subliniind fenomenul închirierilor pe termen scurt în zonele turistice, care limitează fondul locativ pentru cetățeni. Mai multe țări au raportat cu privire la strategiile naționale de combatere a lipsei de adăpost, multe dintre ele aplicând abordarea „Locuința pe primul loc”, fiind totodată menționate și exemple interesante ale unei logici diferite, care pune pe primul plan ocuparea unui loc de muncă, la care se adaugă oferirea de sprijin pentru locuințe. Penuria la nivelul ofertei este considerată a fi principala problemă restantă care afectează furnizarea de locuințe la prețuri accesibile, fapt care vădește nevoile semnificative de investiții în acest sector, în special în vederea creșterii oportunităților de locuințe sociale. Pentru a completa construirea de locuințe sociale la prețuri accesibile în regiunile cu prețuri ridicate ale proprietăților, au fost aplicate sau luate în considerare ajutoare pentru locuință și subvenții temporare pentru chirie pentru gospodăriile cele mai vulnerabile. Alte țări au raportat cu privire la activarea ofertei disponibile și la sprijinirea oamenilor în a găsi locuințe prin intermediul unor măsuri mai puternice de protecție a chiriașilor, prin care acestora din urmă li se oferă o mai mare stabilitate.
- Sărăcia energetică continuă să fie o provocare structurală în multe țări ale UE, atât iarna, cât și vara.** Măsurile raportate variază de la o combinație de cadre de politică la granturi specifice. Renovarea pentru o mai bună eficiență energetică este esențială pentru remedierea cauzelor structurale profunde ale sărăciei energetice, prin reducerea permanentă a cererii de energie și, prin urmare, a cheltuielilor cu energia. Cu toate acestea, investițiile private aferente acestei renovări ar putea fi deosebit de problematice pentru persoanele care trăiesc în sărăcie. Trebuie găsite soluții dincolo de sistemele generale convenționale, care să se axeze mai bine asupra gospodăriilor vulnerabile cu ajutorul măsurilor de sprijin, inclusiv o bună coordonare cu sectorul social, furnizând consiliere pentru îmbunătățirea alfabetizării energetice și îmbunătățind sprijinul financiar.

- **Persistă provocările legate de incluziunea socială, având în vedere sărăcia în rândul copiilor. Atunci când se urmărește prevenirea și reducerea sărăciei în rândul copiilor și, de asemenea, eliminarea barierelor din calea încadrării în muncă a părinților, este necesară o abordare amplă și globală.** Furnizarea de educație și îngrijire timpurie de înaltă calitate, cu sprijin special pentru copiii care provin dintr-un mediu socioeconomic defavorizat, este un element-cheie. Măsurile în curs vizează abordarea rezultatelor școlare slabe și în curs de înrăutățire, în special în rândul grupurilor defavorizate, precum și promovarea egalității de șanse pentru toți copiii și atenuarea dezavantajelor cauzate de mediul socioeconomic, inclusiv a provocărilor lingvistice. Reformele necesită mai multe investiții în calitate, precum și în numărul total de locuri în ECEC, la care să se adauge dreptul legal la îngrijire și educație pe perioada întregii zile pentru copiii din învățământul primar. În general, este esențial ca punerea în aplicare să fie monitorizată cu atenție pentru a se sprijini evoluțiile viitoare ale politicilor, inclusiv găsirea de soluții pentru finanțarea durabilă.

În multe dintre evaluări a fost analizată punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări reportate din ciclurile anterioare ale semestrului european, fapt care indică natura structurală și pe termen lung a provocărilor observate. Discuțiile au demonstrat că statele membre evaluate recunosc provocările identificate și iau măsuri specifice pentru a explora problemele și pentru a pregăti răspunsuri adecvate în materie de politici. CPS a salutat măsurile raportate și are o opinie pozitivă cu privire la eforturile depuse de statele membre. În același timp, discuțiile din cadrul comitetului au arătat că vor fi necesare acțiuni suplimentare pentru a răspunde pe deplin cerințelor formulate în recomandările specifice fiecărei țări, deoarece, în multe cazuri, măsurile raportate nu au fost încă puse în aplicare, în timp ce în altele procesul legislativ se află într-un stadiu incipient.

Anexe:

1. Concluziile specifice fiecărei țări ale evaluărilor convergenței sociale efectuate de EMCO-CPS în 2026.
2. Concluziile specifice fiecărei țări ale evaluărilor supravegherii multilaterale efectuate de EMCO în 2026.
3. Concluziile specifice fiecărei țări ale evaluărilor multilaterale ale punerii în aplicare efectuate de CPS în 2026.